

PROTOKÓŁ Nr 54/2009

z LIV uroczystej sesji Rady Miasta Gorzowa Wlkp. poświęconej 20. rocznicy wyborów parlamentarnych 4.VI.1989r., odbytej w dniu 1 czerwca 2009r. o godz.15.00 w sali audytoryjnej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wlkp. przy ul.Sikorskiego 107.

Sesję zwołano zarządzeniem Przewodniczącej Rady Miasta Gorzowa Wlkp.

O terminie, miejscu i tematyce sesji powiadomiono radnych Rady Miasta poprzez doręczenie im zawiadomień.

Na ogólną liczbę 24 radnych na sesji obecnych było 20 - zgodnie z listą obecności stanowiącą załącznik nr 1 do protokołu.

Radny nieobecny:

- 1.Kunicka Halina,
- 2.Sondej Roman,
- 3.Wilińska-Surmacz Milena,
- 4.Zbigniew Żbikowski.

Ponadto w sesji uczestniczyli:

Prezydent Miasta, Z-ca Prezydenta Miasta, pracownicy Urzędu Miasta, goście zaproszeni i poczty sztandarowe - zgodnie z listą obecności stanowiącą załącznik nr 2 do protokołu

Proponowany porządek obrad:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Wystąpienie okolicznościowe p.Marka Rusakiewicza Posła na Sejm X kadencji.
3. Wręczenie odznaczeń państwowych.
4. Nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Gorzowa Wlkp.
5. Wręczenie Odznaki Honorowej Miasta Gorzowa Wlkp.
6. Wystąpienia zaproszonych gości.
7. Występ kwartetu ProForma.
8. Zamknięcie sesji.

Ad.1 Otwarcie sesji i powitanie gości..

Sesję otworzyła i jej obradom przewodniczyła Przewodnicząca Rady Miasta – Krystyna Sibińska, która, stwierdziła wymagane quorum do obradowania i podejmowania prawomocnych uchwał. Następnie wprowadzono poczet sztandarowy Miasta i Solidarności, odtworzono Hymn Państwowy i hejnalista gra hejnał Gorzowa Wlkp.

Krystyna Sibińska - serdecznie witam przybyłych na dzisiejszą sesję parlamentarzystów Rzeczypospolitej Polskiej: Posłów na Sejm RP p.E.Rafalską, p.W.Pahla, p.M.Kochan. Senatora RP p.H.Macieja Woźniaka i p.Wł.Dajaczka. Parlamentarzystów na Sejm X kadencji w osobach: p. Marka Rusakiewicza, p.Stefanii Hejmanowskiej, p.Stanisława Bożka, p.Włodzimierza Mokrego.

Witam p.Helenę Hatkę Wojewodę Lubuską, p.Krzysztofa Szymańskiego Przewodniczącego Sejmiku Woj.Lubuskiego, p.Marka Surmacza Doradcę Prezydenta RP, Prezydenta Miasta Tadeusza Jędrzejczaka i jego zastępców, Tomasz Hałasa członka Zarządu Woj.Lubuskiego. Witam radnych Rady Miasta, p.J.Porwicha Przewodniczącego gorzowskiej Solidarności, p.G.Tomczaka Wicestarostę Powiatu Gorzowskiego Ziemskiego, p.K.Chmiel Dyrektor Biura Samorządu Woj.Lubuskiego. Gorąco witam p.Bronisława Żurawieckiego, który zostanie dziś wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela Miasta Gorzowa Wlkp. Osoby zasłużone, którym dziś wręczone zostaną Odznaczenia Państwowe oraz Honorowe Odznaki Miasta Gorzowa Wlkp. Szczególnie serdecznie witam przedstawicieli gorzowskich Organizacji Niepodległościowych i Stowarzyszeń Społecznych, a w sposób szczególny działaczy opozycji demokratycznej. Witam uczestniczących w sesji pracowników samorządowych oraz byłych Prezydentów Miasta i Przewodniczących Rady Miasta, Komendantów służb mundurowych, przedstawicieli instytucji kulturalnych, reprezentantów mediów oraz mieszkańców naszego miasta.

W związku z przyjętą na ostatniej sesji rezygnacją p.Ł.Szadnego z mandatu proponuję poszerzyć porządek o punkt dotyczący objęcia mandatu przez pana Tomasza Gierczaka.

W głosowaniu jawnym za poszerzeniem porządku obrad o projekt uchwały w sprawie obsadzenia mandatu radnego, głosowało 19 radnych, przy braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się.

Krystyna Sibińska – proponuję projekt uchwały rozpatrzyć w pkt.7 porządku , pozostałe punkty zmienia kolejność.

W głosowaniu jawnym za zatwierdzeniem porządku obrad wraz z przyjętą zmianą, głosowało 19 radnych, przy braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się.

Ad.2 Wystąpienie okolicznościowe.

Krystyna Sibińska – ks.Józef Tischner powiedział: „Gdybym ze wszystkich wartości, jakie są w Polsce, miał dać którąś na pierwsze miejsce, dałbym wolność”. Zastanawiam się często- jako osoba urodzona i wychowana w poprzednim systemie- jak wyglądałaby nasza teraźniejszość gdyby nie było w Polakach również w wielu z was tu obecnych tego wielkiego pragnienia wolności. I odwagi, bo to właśnie odwaga porusza rzeczy i sprawia, że zmiany są możliwe. W krótkim czasie bo to przecież tylko 20 lat, moi rodacy dokonali rzeczy wielkich. Wszystkie sfery naszego życia mają dziś inny wymiar. To, co było niemożliwe jest dziś normalne: jesteśmy wolni, nie ma cenzury, kolejek po wszystko, jesteśmy w Unii i NATO, mamy paszporty, zwiedzamy

świat, dzwonią telefony, na ulicach sznury samochodów. To my, a nie ktoś za nas wybiera radnego, wójta, posła, senatora czy prezydenta. „W dzisiejszym świecie” – jak dalej chciałabym zacytować ks. Tischnera – „nie wolność jest problemem. Wolność już jest. Powstało pytanie: co dalej zrobić z wolnością?” Dzisiejsza uroczysta sesja jest ukłonem w stronę historii zdobywania tej wolności i w stronę ludzi, którzy o nią walczyli. Ale nasze działania potem niech będą pielęgnowaniem wolności i odpowiedzialną troską o te wszystkie dobra i wartości, które ona nam dała. Proszę pana Marka Rusakiewicza, o przybliżenie nam historycznego znaczenia tak ważnej dla nas Polaków 20. rocznicy wyborów parlamentarnych, które na trwałe zmieniły nasz kraj.

Marek Rusakiewicz - Poseł na Sejm RP X kadencji - pozwolę sobie na krótką refleksję na temat 4 czerwca kiedy odbyły się w Polsce pierwsze, częściowo wolne wybory do Sejmu, całkowicie wolne wybory do Senatu. Był to jeden z rezultatów rozmów przy okrągłym stole dzisiaj może często krytykowanym władze komunistyczne jak mogły dogadać się z opozycją? Jak to było możliwe? Przecież wysokie nasze poprzednie doświadczenia wskazywały na to, że się nie uda. Był rok 58, 68, 70, 76 to władze krwawo tłumili powstania robotników czy studentów. I był nawet rok 80 kiedy porozumienia gdańskie podpisane z tworzącą się Solidarnością też zostały 13 grudnia zamknięte i ten powiew wolności, który trwał tak krótko- kilkanaście miesięcy przyczynił się jednak do wielkich zmian, do zmian w naszej mentalności, wcześniej oczywiście był Jan Paweł II, który z pielgrzymką w Polsce w 79 roku obudził nas do innego myślenia i duch tej wolności, którą później przez lata 80-te, Solidarność, podziemne struktury, różne organizacje młodzieżowe potrafiły wykorzystać, potrafiły doprowadzić do takiego końca, że 4 czerwca po raz pierwszy w Polsce, ale nie tylko w Polsce, w całym bloku wschodnim odbyły się wolne wybory. Władze komunistyczne jakby uchyliły lekko drzwi wolności. Już widzieliśmy ten pokój gdzie jest wolność, jak powiedział bodajże Adam Michnik „włożyliśmy szybko i sprawnie nogę między te drzwi, już nikt ich nie był w stanie zamknąć”. Pewni tego nie byliśmy, bo to był inny klimat i inne czasy. Wojska sowieckie w Polsce w NRD w Czechosłowacji, nie tylko w Rosji, nie tylko w ZSRR jeszcze wtedy wówczas. I tak zaczęły się przemiany nie tylko w Polsce, ale w całej Europie wschodniej. Mur berliński był później. 4 czerwca powinniśmy się cieszyć i cieszyć bardzo, i bardzo dziękuję za tą sesję nadzwyczajną Rady Miejskiej, że potrafimy w Gorzowie i w wielu miastach w Polsce zorganizować się, uczcić jakoś pamięć tamtych dni i znaczenie 4 czerwca, które często my sami niedoceniaamy. Tutaj w tych dyskusjach bieżących zwłaszcza tych politycznych chciałoby się powiedzieć, że Polska była początkiem Wiosny Ludów z 1989 roku. Druga wiosna ludów, która trwa być może jeszcze do dzisiaj gdzieś tam na Białorusi, czy w Rosji gdzie powstaje Solidarność. Mam nadzieję, że taki obraz, taki pozytywny obraz tych zmian, bo przecież później, zaraz ten kontraktowy Sejm uchwalił wolne wybory samorządowe w postaci nowej ordynacji wyborczej, już w pełni demokratyczne. Ten Sejm powołał pierwszego niekomunistycznego premiera, ten nowy Sejm w końcu w 90 roku również doprowadził do wyborów również powszechnych prezydenckich, a później NATO, Unia Europejska pani Przewodnicząca wspomniała to już konsekwencje tych drzwi, oby nikt nam już ich nie zamknął.

Krystyna Sibińska - proszę p.Helenę Hatkę Wojewodę Lubuską o zabranie głosu.

Helena Hatka – Wojewoda Lubuska - Szanowni Senatorowie RP, Pani i Panowie Połowie na Sejm RP, Przewodniczący Rady i Państwo Radni Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, Panie Prezydencie Miasta Gorzów Wielkopolski, goście uroczystej sesji Rady Miasta, drodzy gorzowianie. Czerwcowe dni roku 2009 są czasem refleksji nad treścią wydarzeń, które prze 20 lat zmieniły bieg historii naszej Ojczyzny, zburzyły pojałtański stan. Warto zatem z perspektywy najważniejszej prawdy o człowieku jego pragnienia i prawie do godnego życia ogarnąć tym miniony etap 20 lat odzyskanej wolności, zaczerpnąć nowych sił do kroczenia drogą wolnego człowieka, drogą wolnego Polaka. Jak w całej Polsce, tak w Gorzowie Wielkopolskim 4 czerwca 1989r. zdecydowana większość mieszkańców głosując w częściowo wolnych wyborach poparła sierpniowe postulaty Solidarności potępiając tym samym stan wojenny, bowiem pragnienie wolności było nie tylko ideą gorzowian, ale wolą heroicznej walki z reżimem. Walki zdeterminowanej dążeniem do demokratycznego porządku prawnego i stworzenia państwa obywatelskiego. Z takiej postawy znane były całe pokolenia gorzowian nie godzących się z powojennym systemem komunistycznym. Pracownicy gorzowskiego Ursusa, Stilonu i innych robotniczych środowisk dali całemu Gorzowowi przykład patriotycznych postaw. Godność robotnika to godność Polaka głosili, a robotniczy socjalizm to propagandowa fikcja PRL-u. Wielu mieszkańców Gorzowa za takie poglądy i podziemną aktywność było więzionych, internowanych, prześladowanych fizycznie i psychicznie. Nie poddali się. Ci często zapomniani dziś bohaterowie powojennych lat, ich rodziny zapłacili szczególną cenę za odzyskaną wolność swojej Ojczyzny. Dziś na uroczystej gorzowskiej sesji Rady Miasta - Panie Prezydencie, Panie i Panowie Radni złóżmy im głównie we własnym sercu i we własnym domu, w sąsiedztwie i w zakładzie pracy, w każdym miejscu naszej małej ojczyzny wyrazy należnego szacunku oddając im cześć i honor. Owoce spełnionej misji ówczesnej PRL-owskiej opozycji są widoczne dziś w gospodarczym, społecznym i kulturowym wymiarze w tym ważnym dla historii ziemi lubuskiej miejscu- obywatelskim mieście Gorzowie Wielkopolskim. Dziś wiemy – warunkiem demokracji jest prawdziwa samorządność. Polska pierwsza wprowadziła tak radykalną zmianę ustroju. Szybko skorzystali z nowej politycznej sytuacji gorzowianie. Skuteczne powstanie samorządowej struktury lokalnej gminy Gorzów Wielkopolski wyzwoliło potencjał kreatywności jej mieszkańców. Gorzowianie wolni i samorządni. Radni i władze wszystkich kadencji a przede wszystkim mieszkańcy Gorzowa wykonali dzięki polityce prospołecznej niewymierną pracę na rzecz rozwoju gospodarki i infrastruktury miejskiej. Oglądając piękne promocyjne katalogi widzimy w nich świadectwo 20-letniej progresji wielkomięjskości Gorzowa. Fenomenem 20-lecia promiejskiej aktywności waszego środowiska jest przewaga miłości do ukochanego miasta nad partyjnym wyborczym partykularyzmem. Ten stan politycznej dychotomii może być gwarancją dobach perspektyw w rozwoju miasta. Oczywiście przy pełnym wykorzystaniu przez władze miasta europejskich szans cywilizacyjnych i ekonomicznych. Polska jest dziś politycznie i kulturowo liczącym się w świecie narodem. Jesteśmy pełnoprawnymi członkami Unii Europejskiej, sojuszu NATO oraz wielu innych organizacji międzynarodowych. Obywatele Gorzowa, jestem pewna, są tego świadomi i z tego dumni. Dlatego też w imieniu mieszkańców Gorzowa, w imieniu mieszkańców całego województwa lubuskiego, wszystkim osobom, które 20 lat temu przyczyniły się do tego, jak powiedział p.Marek Rusakiewicz, do tego że

drzwi się uchylily i potrafilismy te uchylone drzwi tak świetnie wykorzystać Wam wszystkim bardzo serdecznie dziękuję.

Krystyna Sibińska – proszę o zabranie głosu p.T.Jędrzejczaka Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp.

Tadeusz Jędrzejczak – dzisiejsza sesja jest hołdem jaki demokratyczna władza, która od 20 lat w Gorzowie Wlkp. rządzi, składa hołd ludziom dzięki, którym pełnimy te funkcje. Bez Państwa odwagi, ryzyka, wysiłku i patriotyzmu nie byłibyśmy dzisiaj tam gdzie jesteśmy jako miasto, ludzie, jako ojczyzna. Z tego miejsca chcę wszystkim złożyć słowa hołdu i podziękowania

Ad.3 Wręczenie odznaczeń państwowych.

Krystyna Sibińska - na podstawie art. 138 Konstytucji RP oraz ustawy o orderach i odznaczeniach. Postanowieniem Prezydenta RP odznaczeni zostali za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, za działalność na rzecz środowisk kombatanckich KRZYŻEM OFICERSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI – p.Franciszek KOPACZ i pośmiertnie Stanisław OTULAKOWSKI – order odbiera syn p.K.Otulakowski. KRZYŻEM KAWALERSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI: p.Ksawery CZUCZEJKO, p.Stanisław GOLDA, p.Zenon KWIATEK, p.Aleksander POLKOWSKI, p.Jan PRUSINOWSKI. Za wybitne zasługi w działalności na rzecz przemian demokratycznych w Polsce, za osiągnięcia w podejmowanej z pożytkiem dla kraju pracy zawodowej i społecznej KRZYŻEM KAWALERSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI – p.Teresa KLIMEK. ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI – p. Anna SZLACHCIUK. Za zasługi w działalności społecznej i charytatywnej ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI – p.Augustyn WIERNICKI. Wręczenia orderów w imieniu Prezydenta RP dokona Doradca Prezydenta RP p.M.SURMACZ, w towarzystwie p.H.Hatki Wojewody Lubuskiej.

Dokonano aktu wręczenia odznaczeń.

Ad.4 Nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Gorzowa Wlkp.

Krystyna Sibińska - dzisiejszy dzień jest dniem szczególnym, wyjątkowym dla gorzowian. Nieczęsto bowiem wypada nam świętować uroczystość nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Gorzowa Wlkp. Zaszczyt ten przysługuje wybitnym postaciom życia publicznego, osobom o nieskazitelnym charakterze, których działalność ma wartości ponadczasowe i ponadlokalne. Osobom, których czyny wywarły swoiste piętno na narodzie czy społeczności lokalnej. Tym, których życie, wybory, postawa moralna stanowią wzorzec do naśladowania tak dla współcześnie żyjących jak i następnych pokoleń. Oni to mocą swych dokonań wejdą na karty historii naszego miasta. W gronie Honorowych Obywateli Miasto Gorzów ma zaszczyt mieć postaci wybitne Ojca Świętego Papieża Jana Pawła II, p.Ryszarda Kaczorowskiego ostatniego Prezydenta RP na uchodźstwie, p.Floriana Kroenke pierwszego starostę gorzowskiego i p.Zenona Bauera wieloletniego Przewodniczącego Prezydium Rady Miejskiej, Jego Ekscelencję ks.bp.Adama Dyczkowskiego, ks.Prałata

Witolda Andrzejewskiego kapelana gorzowskiej Solidarności, p. Edwarda Dębickiego dyrektora Cygańskiego Teatru Muzycznego „Terno”. Dziś uhonorujemy tą godnością kolejną wybitną postać – p. Bronisława Żurawieckiego. Wierzę, że tytuł ten sprawi Panu prawdziwą radość a naszym mieszkańcom zaszczyt i splendor.

Arkadiusz Marcinkiewicz - Bronisław Żurawiecki w działalność „Solidarności” włączył się od pierwszych dni strajków sierpniowych. Po wprowadzeniu w 1981r. stanu wojennego Jego aktywność w obronie wartości demokratyczno-niepodległościowych nasiliła się. Całą swoją postawą dawał przykład nieustępliwości, konsekwencji i wierności ideałom Sierpnia 80, którymi kierował się także w działalności związkowej po roku 89. W Związku od 1980r. jako przewodniczący Komisji Zakładowej. Organizator niezależnego Radia "Solidarność" Regionu Gorzów Wielkopolski, członek gorzowskiej Regionalnej Komisji Wykonawczej "Solidarności". Aresztowany w sierpniu 1986r., osadzony w Areszcie Śledczym w Szczecinie, zwolniony we wrześniu 1986r. na mocy amnestii. Członek Tymczasowej Rady Regionu "Solidarności" w Gorzowie Wielkopolskim. W 1988r. członek Komitetu Założycielskiego NSZZ "Solidarność" w Spółdzielni Mieszkaniowej "Górczyn". 1989-2001 delegat na Walne Zebranie NSZZ "Solidarność" Regionu Gorzów Wlkp., 1990-92 wiceprzewodniczący Zarządu Regionu, 1991 założyciel Fundacji dla Solidarności w Gorzowie Wlkp. W latach 1992-2001 przewodniczący Zarządu Regionu Gorzowskiego NSZZ "Solidarność", 1991-92 członek Krajowej Komisji Rewizyjnej Związku, długoletni delegat na Krajowy Zjazd "Solidarności" i członek Komisji Krajowej. W latach 1997-2001 przewodniczący gorzowskich struktur Akcji Wyborczej „Solidarność”. Zyskał uznanie i stał się niekwestionowanym autorytetem nie tylko w środowisku skupionym wokół NSZZ „Solidarność”, ale także wśród liderów partii politycznych, urzędników administracji rządowej i samorządowej, a także liderów partii politycznych administracji rządowej i samorządowej, a także pracodawców. Przez cały okres działalności publicznej aktywnie zaangażowany w liczne przedsięwzięcia służące mieszkańcom Gorzowa Wlkp. i Regionu. 31 sierpnia 2006 roku odznaczony przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego Orderem Odrodzenia Polski. Wyrazy szacunku i wielkie gratulacje.

Krystyna Sibińska - z wielką przyjemnością pragnę Państwa poinformować, iż Rada Miasta Gorzowa Wlkp. w uchwałą Nr LIII/868/2009 z dnia 27 maja 2009r. przyznała p. Bronisławowi Żurawieckiemu tytuł Honorowego Obywatela Miasta Gorzowa Wlkp. Zapraszam p. Bronisława Żurawieckiego na środek sali celem odebrania insygniów godności Honorowego Obywatelstwa Miasta. Zapraszam do współpracy p. Tadeusza Jędrzejczaka Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp.

Dokonano aktu nadania insygniów i wpisu do księgi pamiątkowej Miasta Gorzowa Wlkp.

Bronisław Żurawiecki – mam dużą wyobraźnię, potrafię sobie wyobrazić jak to z „nic” powstało wszystko, ale tak wielkiej uroczystości nie byłem w stanie sobie wyobrazić. O tym, że zostałem odznaczony dowiedziałem się w czwartek. Moja wyobraźnia nie była tak pojęta aby wyobrazić sobie tylu gości, właściwie kwiat RP w Gorzowie Wlkp. To odznaczenie nie jest tylko dla mnie, jestem elementem pewnej układanki. Tak się złożyło, że mnie wypchnięto kiedyś na górę. Ale to odznaczenie jest dla wszystkich ludzi Solidarności, dla młodych ludzi z Ruchu Młodzieży

Niezależnej. W czasach zwątpienia w stanie wojennym od nich brałem siły i odwagę. Oni byli odważniejsi, młodość to młodość. Odznaczenie to traktuję także jako honor dla tych wszystkich, którzy w Gorzowie Wlkp. są tym pierwszym pokoleniem powojennym, którzy urodzili się tutaj, żyją tutaj do dziś, wykształcili, zakochiwali się i żenili, tutaj w latach 60-tych wywalczyliśmy sobie wolność muzyką, jak młodzież na całym zachodzie. Myśmy już wtedy władzy coś wyszarpnęliśmy, wtedy mieliśmy swoją muzykę, swoje zwyczaje, zabawy, tańce. I to myśmy już później w wieku 30 lat tworzyliśmy Solidarność, wiedzieliśmy, że mamy już część wolności, bo tego władza nam nie zabrała nigdy, mimo, że była tak silna. Tym wszystkim swoim koleżankom i kolegom ze szkół dziękuję, bo dzięki nim jestem taki a nie inny. Dziękuję też swojej mamie, że mnie ulepiła z tej polskiej gliny; swoim córkom ich mężom, wnuczkom, i swoje siostrze Krystynie Hrybacz, wszystkim koleżankom i kolegom z Solidarności. Wszystkim tym wspomniałym obecnym tutaj gościom, dziękuję.

Ad.5 Wręczenie Honorowej Odznaki Miasta Gorzowa Wlkp. „Za wybitne zasługi dla Rozwoju Miasta” .

Krystyna Sibińska - Rada Miasta wyróżniając w dniu dzisiejszym Honorową Odznaką Miasta Gorzowa Wlkp. „Za Wybitne Zasługi dla Rozwoju Miasta” składa hołd tym, których poświęcenie i cierpienie stały się źródłem siły idei prawdy i solidarności; tym, którzy swoją niezłomną, a jednocześnie pokojową i odpowiedzialną postawą przełamali barierę strachu i upomnieli się o należne im prawa pracownicze i społeczne. W znaczącej mierze ówcześni młodzi gorzowianie stali się sprawcami demokratycznych przemian w wolnej i suwerennej Polsce, wnieśli swój niebagatelny wkład we wspólną walkę milionów Polaków, stając się istotną częścią rodzącego się ruchu na rzecz przywrócenia zasad i wartości w życiu publicznym. Z wielką przyjemnością pragnę poinformować, że uchwałą Nr LII/867/2009 z dnia 29 kwietnia 2009 Rada Miasta Gorzowa Wlkp. przyznała Odznakę Honorową „Za Wybitne Zasługi dla Rozwoju Miasta” osobom: p.Grzegorzowi Baczyńskiemu, p.Tomaszowi Bickiemu, p.Romanowi Błaszczakowi, p.Zbigniewowi Bodnarowi, p.Andrzejowi Kostaneckiemu, p.Elżbiecie Kuczyńskiej, p.Robertowi Kuraszkiewiczowi, p.Zenonowi Michałowskiemu, p.Mariuszowi Mleczakowi, p.Dariuszowi Obiegło, p.Jerzemu Ostouchowi, p.Olgierdowi Popielowi, p.Ryszardowi Popielowi, p.Waldemarowi Rusakiewiczowi, p.Dariuszowi Rymarowi, p.Czesławowi Skrobanowi, p.Kazimierzowi Sokołowskiemu, p.Piotrowi Wydmańskiemu, p.Norbertowi Żal oraz odznaki grupowe dla: Ruchowi Młodzieży Niezależnej, Regionalnej Komisji Wykonawcza NSZZ „Solidarność”. W imieniu Rady Miasta serdecznie gratuluje.

Wręczano odznaczenia, osoby odznaczone wpisały się do księgi pamiątkowej Miasta Gorzowa Wlkp. :

Robert Kuraszkiewicz – spotykamy się dzisiaj z okazji daty, która przyczyniła się do odzyskania przez Polskę Niepodległości. Wchodząc dzisiaj do tego pięknego budynku miałem poczucie, że w jakimś sensie tak piękne pomieszczenia są symbolem tej

nowej, na pewno lepszej Polski. Symbolem szczególnie cennym ponieważ każde miejsce gdzie odbywa się proces myślenia, tworzenia, jest miejscem gdzie tworzy się przyszłość. A więc to piękne miejsce, o jakim za naszych czasów nawet marzyć nie mogliśmy, jest dowodem na to jak wielkie i wspaniałe rzeczy można zrobić. Aczkolwiek przechodząc przy budynku obok miałem poczucie, że może powinniśmy spotkać się raczej w tym budynku obok. Dla niewtajemniczonych dodam, że tam były dołki milicyjne, gdzie najczęściej mieliśmy okazję się spotykać w latach 80-tych. A jednak spotykamy się w innym piękniejszym miejscu. Zostałem poproszony o podziękowania, które muszę zacząć od tych najstarszych, którzy dzisiaj obierali oznaczenia i wszystkich innych, którzy tych odznaczeń nie odebrali. Prawda jest taka, że to Wy przenieśliście swoją walkę, swoim świadectwem, swoim życiem idee wolnej i niepodległej Rzeczypospolitej. Jestem przykładem najmłodszego pokolenia, które było zaangażowane w walkę podziemną. Nasze świadectwo jest nieporównywalne z Waszym. Często ryzykowaliście własnym życiem, z pewnością były sytuacje kiedy Wasi przyjaciele ginęli obok Was, a za to wszystko spotkała Was w Polsce, która powstała po wojnie dodatkowo kara, Polacy przesłuchiwali Was po polsku i wiemy, że było to bardzo przykre doświadczenie. Podziękowania dla Was przed wszystkim. Nie znaleźliśmy się wtedy ale Wasze świadectwo było dla nas inspiracją i źródłem do tego, że dołączyliśmy do tych wielu pokoleń, którzy walczyli o wolną i niepodległą Rzeczypospolitą. Kolejne podziękowania chciałem skierować do tych wszystkich, których tutaj nie ma, a którzy nam w ogromnym stopniu pomagali. Tych wszystkich właścicieli mieszkań, gdzie brudziliśmy im pomieszczenia drukując gazetki, wszystkich łączniczek, łączników całych tych struktur, które wspierały nas w tej działalności ku wolności. Uhonorowaniem jest również ten wspaniały pomysł aby przyznać odznaki dla organizacji, czyli dla Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” i Ruchu Młodzieży Niezależnej. Podziękowanie również dla Rady Miasta „dobry pomysł” przyjeżdżam do Gorzowa Wlkp. i zobaczyłem Most Staromiejski, który jest symbolem tego, że nie boimy my gorzowiacy nawiązywać do tego dziedzictwa, które było tutaj przed nami, ale jednocześnie w tym miejscu jest genialny pomysł postawienia Pomnika Pioniera. Jest to sposób, że potrafimy wrastać w tą ziemię, bo jest to dla nas obowiązek wrastania w tą gorzowską ziemię. Działalność opozycji podziemnej w Gorzowie – Ruchu Młodzieży Niezależnej sytuowało Gorzów Wlkp. na mapie działalności opozycyjnej zwłaszcza przy tej skali miasta w czołówce. Również wtedy gorzowiaczy nie kryli się z tyłu, w ciepełku, nie uciekali przed rzeczywistością, tylko brali się z nią za bary. I to doświadczenie naszej działalności, naszych osiągnięć, tego wszystkie co robiliśmy jest również i mogę z całą odpowiedzialnością powiedzieć, wrastaniem korzeniami w tożsamość tej ziemi, jest elementem tożsamości Gorzowa Wlkp. z której należy czerpać. Takie jest moje przekonanie i dlatego dziękuję wszystkim inicjatorom za tak wspaniałą uroczystość.

Ad.6   Wystąpienia zaproszonych gości.

Marek Surmacz – Doradca Prezydenta RP – to rzadka okazja, żeby przy okazji jakiegoś rocznicy w jednym miejscu zgromadzić tak wielu znakomitych gorzowian i tych, którzy wprawdzie gorzowianami nie są, tak jak Robert Kuraszkiewicz, ale on jest gorzowianinem właściwie na zawsze, bo wszędzie kiedy się spotykamy rozmawiamy

o Gorzowie, żeby w jakikolwiek sposób tak dostojny i honorowy wskazać na dorobek mieszkańców naszego miasta. Pozwolę sobie przekazać pozdrowienia Prezydenta Lecha Kaczyńskiego dla wszystkich tutaj zgromadzonych, podziękować wszystkim działaczom opozycji, wszystkim obecnym i nieobecnym, bo dziś nie ma wśród nas nie tylko tych, którzy odeszli, ale tych, którzy z różnych powodów nie mogli w dzisiejszej uroczystości uczestniczyć, mamy wobec wszystkich my gorzowianie, my Polacy ogromne zobowiązania i dług wdzięczności. Przede wszystkim dług honorowy, który jako taki nigdy nie jest do spełnienia, a zawsze pozostaje piętnem w sumieniu niedopełnienia. Serdecznie gratuluję wszystkim wyróżnionym.

Jarosław Porwich - Przewodniczący ZR NSZZ "Solidarność" serdecznie z tego miejsca bardzo dziękuję wszystkim osobom odznaczonym, uhonorowanym za 4 czerwca, za narodziny wolnej Polski, za to, że już 20 lat Solidarność może działać legalnie. Dziękuję też parlamentarzystom OKAP-u, bo bardzo się czynnie do tego przyczynili. Dziękuję bardzo mocno Radzie Miasta Gorzowa Wlkp., dziękuję szefostwu Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, Archiwum Państwowego, Instytutowi Pamięci Narodowej za przygotowanie tych uroczystości, p. Bogusiowi Dziekańskiemu gospodarzowi wczorajszego wspaniałego koncertu podczas którego wykonywane były utwory m. in. Kaczmarek, Gintrowskiego – było naprawdę wspaniale. Gorzów Wlkp. może być dumny ze swojej historii, szczególnie z historii najnowszej i ja z tego miejsca bardzo apeluję żebyście w dalszym ciągu o tej historii pamiętali. Gorzów powinien iść oczywiście bardzo mocno do przodu, rozwijać się inwestować w młodzież, ale piszmy tę historię pomagajmy Darkowi Rymarowi, Grażynie Pytlak, bo jeżeli nie będziemy pisać tej historii, to historia będzie pisana za nas, przez kogoś innego, niekoniecznie tak jakbyśmy sobie tego życzyli, jak to było w rzeczywistości. Bardzo proszę wziąć te słowa pod przemyślenie i pamiętać, że może zabrzmieć to trochę patetycznie, ale historia to my, historia to nasze życie, a za wszystko dziękuję również Bronkowi Żurawieckiemu dla mnie był wielkim nauczycielem.

Krzysztof S. Szymański – Przewodniczący Sejmiku Samorządu Woj. Lubuskiego - dziękuję za zaproszenie na dzisiejszą uroczystość. Jestem szczęśliwy, że mogłem dzisiaj tutaj być. Co innego znać pewne fakty z informacji medialnych, a zupełnie coś innego zetknąć się tak oko w oko z takimi bohaterami, z takimi ludźmi którymi dał Polsce Gorzów i rzeczywiście muszę powiedzieć, że jestem pod wrażeniem, żeby nie powiedzieć przytłoczony tym ile gorzowianie ci, których tutaj widzieliśmy dali swojemu miastu ile dali przede wszystkim Polsce i siłą rzeczy także województwu. Jestem tu i teraz w tym celu by wszystkim odznaczonym i innym bohaterom sierpnia 80, bohaterom pierwszych pół-wolnych wyborów złożyć hołd, uszanowanie i podziękować za to, co zrobiliście, także muszę powiedzieć dla województwa siłą rzeczy. Chciałbym też tutaj obecnych, parlamentarzystów OKP, działaczy komitetów obywatelskich, działaczy opozycji zaprosić, formalne zaproszenia już Państwo dostaliście na uroczystą sesję Sejmiku w dniu 4 czerwca. Przy tej okazji chciałbym poinformować tu obecnych, że uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego wszyscy parlamentarzyści OKP, którzy zwyciężyli w wyborach z 4 czerwca zostali pierwszymi honorowymi obywatelami Województwa Lubuskiego. Jeszcze nigdy taki tytuł nie został nikomu przyznany. Chciałbym poinformować także, że wielu z działaczy opozycji z Gorzowa zostanie uhonorowanych zostanie w dniu 4 czerwca odznakami za zasługi dla rozwoju województwa lubuskiego. Chyba nie zdawałem sobie sprawy z

tego potencjału i siły wolności, która tkwi w ludziach z Gorzowa Wlkp. Mam tu wielu przyjaciół, ale tak jak powiedziałem na wstępie- co innego wiedzieć coś z przekazów, co innego zetknąć się oko w oko z tak wspaniałymi postaciami, które tutaj dzisiaj zobaczyłem przed pierwszym rzędem foteli. Jestem wzruszony, że mogłem tu być, że mogłem tych ludzi z bliska zobaczyć i mam nadzieję, że zobaczę ich także 4 czerwca w Zielonej Górze na sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego.

Henryk M. Woźniak – Senator RP – dostojny Honorowy Obywatelu Gorzowa Wlkp., szanowni odznaczeni, szanowni zgromadzeni na tej pięknej uroczystości. Wystąpienie Bronisława Żurawieckiego tak bardzo emocjonalne do tej burzy emocjonalnej, która tutaj w tej pięknej sali wniosła już tak wiele pięknych wartości. Uczucia, które we mnie najżywiej zagotowały się – tego słowa użyje, bo trudno w tej sytuacji użyć słowa bardziej adekwatnego, to wdzięczność, to radość i duma. Te trzy uczucia: wdzięczność tym, którzy w tamtych heroicznym czasach mieli odwagę i o tej odwadze mówił B.Żurawiecki, że był czas kiedy jemu, doświadczonemu już działaczowi Solidarności tej odwagi trochę brakowało, ale byli młodzi z M.Rusakiewiczem, którzy zawsze potrafili mobilizować. I to im mamy obowiązek być wdzięczni i to pięknie te wdzięczność wyraziła dzisiaj Rada Miasta, w swoim wystąpieniu Przewodnicząca złożyła hołd w imieniu całej społeczności miasta Gorzowa, tym którym hołdy należą się nie tylko dziś. Radość i duma – to 4 czerwca 1989r. wrzucając głos do urny Polacy przesadzili nie tylko o kształcie Polski, a przesadzili o kształcie Europy i świata. Zmienił geografię polityczną, która wbrew naszej woli w Jałcie i w Poczdamie przesądziła o naszym losie. Ten piękny plakat, który jest symbolem tego dnia można uzupełnić o plakat gorzowski, plakat autorstwa E.W.Strebejków, gdzie w tej symbolicznie wykorzystana jest autentyczna postać, postać Ojca Świętego Jana Pawła II uzupełnione o zdjęcie Matyldy – córki E.W.Strebejków. Sądzę, że ten plakat może być symbolem na determinację środowisk Solidarnościowych Gorzowa Wlkp. i walki o zmianę rzeczywistości. Na sztafecie pokoju wiele jest do wspomnienia, ale chciałbym wspomnieć fakt, z którego środowiska solidarnościowe mają prawo czerpać dumę: 31 sierpnia 1982r. – to wydarzenia, które rozegrały się w Śródmieściu Gorzowa, o których pamiętamy, ale myślę, że to niezwykle wydarzenia wymagają niezwykłego upamiętnienia. Chciałbym zwrócić się do Rady Miasta o rozważenie czy nie warto uczcić tego wydarzenia w nazewnictwie miejskim. Być może skwer przed EMPiK, który był miejscem kulminacji tamtych wydarzeń, mógłby mieć nazwę „31 sierpnia 1982r.” Patriotyzm to pamięć historyczna, bez tej pamięci nie ma patriotyzmu. Dlatego tak ważne jest zapisywanie w kamieniach historii, dlatego tak ważne jest pokazywanie tej historii, którą nosimy w sercach, dlatego tak ważna była ta sesja, za którą w imieniu tych, którzy winniśmy okazać wdzięczność Parlamentarzystów wolnego Senatu, wolnego Sejmu, składam serdeczne podziękowania, Radzie, Przewodniczącej, Prezydentowi Miasta.

Elżbieta Rafalska – Poseł na Sejm RP - Bronek, właściwie to Ty mnie tu przywiodłeś do tej mównicy i staję tu dużym poczuciem pokory, przepraszam, że pozwalam sobie zajmować Wam czas, bo tak naprawdę wiem, że my- w tych pierwszych rzędach i w tym ja- my jesteśmy beneficjentami tej wolności i to tak naprawdę Państwo powinniście dzisiaj w tych pierwszych rzędach siedzieć. Więc Bronek nie kokietuj nas, że tu dzisiaj są tacy dostojni goście, to Państwo jesteście najważniejsi, najdostojniejsi, to wy na tej drodze na wolności, mówiliście na konferencji,

wykazywaliście się niezwykłą odwagą. Ta odwaga nam dzisiaj wcale nie jest potrzebna. Byłam bardzo zasłuchana jak Pan Profesor Mokry z dużymi emocjami, po tylu latach jeszcze mówi o tamtych przeżyciach. To niebywałe. Chyba dzisiaj zapominamy o tym ile w tedy trzeba było odwagi na tej drodze do wolności wykazać i za to Wam wszystkim po kolei Steniu, Marku, Bronku, Panie Profesorze wszystkim bardzo ogromnie dziękuję. Natomiast myślę, że wolność nie jest czymś danym na zawsze, że wolność jest zadana i teraz naszym zadaniem, tych polityków, którzy wygodnie siedzą sobie w Sejmie i w Senacie, czasami mniej wygodnie, jest to żeby tą wolność właściwie zagospodarować, żeby ten dar umieć wykorzystać, żeby takie i inne okoliczności były zawsze drogą do pojednania, do budowania a nie do burzenia i to jest nam zadane na dzisiaj. Dziękuję, gratuluję, cieszę się, jesteśmy z Was dumni, nie tylko Gorzów Wlkp. i lubuskie, ale cała Polska.

Grzegorz Tomczak – Wicestarosta Powiatu Ziemskiego Gorzowskiego – nie myliła się Joanna Szczepkowska w czerwcu 1989 roku mówiąc, że 4 czerwca w Polsce komunizm przestał funkcjonować, ale dla mnie osobiście ta data ma też szczególne znaczenie, ponieważ w pewnym sensie zmieniła moje życie. Konsekwencja tych pierwszych wyborów parlamentarnych mówimy w 35% demokratycznych w przypadku Sejmu i w 100% demokratycznych w przypadku wyborów do Senatu. Jakby konsekwencją tej pierwszej kadencji było podjęcie fundamentalnej dla ustroju państwa ustawy o samorządzie gminnym. Właśnie wtedy, kilkanaście miesięcy później pierwsze wybory do samorządów, pierwsze wolne wybory, w których miałem zaszczyt uczestniczyć jako kandydat z ramienia Komitetu Obywatelskiego Solidarność i zostałem radnym. Dlaczego mówię, że zmieniło to moje życie, ponieważ to już 20 lat jestem samorządowcem i to jest całe moje życie. Te pierwsze wybory zarówno parlamentarne jak i samorządowe, jak i późniejsze, całkowicie wolne do Sejmu i Senatu budowały w Polsce demokrację. Demokracja to jest coś absolutnie naturalnego w społeczeństwach, jeśli ktoś tę demokrację ogranicza, to mamy do czynienia z deregulacją życia publicznego i z absolutnym chaosem. Nie bez przyczyny Reinhard Nürnberg nawiązuje: „zdolność człowieka do czynienia zła czyni demokrację niezbędną, niezbędność człowieka do czynienia dobra czyni demokrację możliwą”. Chciałbym z tego miejsca bardzo serdecznie pogratulować wszystkim odznaczonym, wyróżnionym i w imieniu władz samorządowych powiatu gorzowskiego bardzo podziękować wszystkim osobom, które wówczas pracowały na rzecz budowy nowego demokratycznego, obywatelskiego społeczeństwa. Pozwolę sobie też na odrobinę prywaty. Na tej sali są też osoby, które osobiście przyczyniły się do tego, że mój życiorys się zmienił. Myślę, że czym skorupka za młodu nasiąknie itd. Właśnie uczyłem się demokracji tu w Gorzowie Wlkp. w liceum na Przemysłowej pod skrzydłami pani prof. T. Klimek. Bardzo jej serdecznie za to dziękuję. Przekazując list od Starosty gorzowskiego w imieniu całej społeczności powiatu gorzowskiego pragnę życzyć koleżankom i kolegom radnym, samorządowcom z miasta Gorzowa podejmowania samych słusznych decyzji i owocnej pracy na rzecz dobra publicznego, a sobie i nam wszystkim tego, aby te otwarte drzwi, o których tutaj mówiliśmy na początku, otwarte drzwi do wolności, żeby nikt, nigdy nie ważył się ich zamykać. Przekazane gratulacje od Starosty Gorzowskiego stanowią załącznik nr 3 do protokołu.

Ad.7 Podjęcie uchwały w sprawie objęcia mandatu.

Krystyna Sibińska – w związku z art. 194. ust. 1 Ordynacji Wyborczej do rad gmin Rada Miasta zobowiązana jest obsadzić wakujący mandat na następnej sesji. Biuro wyborcze wskazało pana Tomasza Gierczaka jako następcę do objęcia mandatu. Pan Tomasz Gierczak wyraził zgodę. Proponuję przystąpić do głosowania.

W głosowaniu jawnym za podjęciem uchwały w sprawie objęcia mandatu głosowało 19 radnych, przy braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się – załącznik nr 4 do protokołu.

Krystyna Sibińska – gratuluje i prosi p.Tomasza Gierczaka o złożenie ślubowania.

Po odczytaniu tekstu roty p.T.Gierczak złożył ślubowanie.

Ad.8 Zakończenie obrad.

W związku z wyczerpaniem porządku obrad Przewodnicząca Rady Miasta – Krystyna Sibińska zamyka obrady LIV sesji Rady Miasta, dziękując zebranych radnym i gościom zaproszonym za udział. Poczty sztandarowe wyprowadzono.

Sesję zakończono o godz.16⁵⁰.

Następnie wysłuchano występu kwartetu ProForma.

Przewodnicząca Rady Miasta
(-)
Krystyna Sibińska

Protokołowała
M.Matuszek